

**PERUSTUSLAKIVALIOKUNNAN  
LAUSUNTO 33/1998 vp**

**Hallituksen esitys laiksi sähkömarkkinalain  
muuttamisesta**

*Talousvaliokunnalle*

**JOHDANTO**

*Vireilletulo*

Eduskunta on 14 päivänä lokakuuta 1998 lähettäessään hallituksen esityksen laiksi sähkömarkkinalain muuttamisesta (HE 162/1998 vp) valmistelevasti käsiteltäväksi talousvaliokuntaan samalla määrännyt, että perustuslakivaliokunnan on annettava asiasta lausunto talousvaliokunnalle.

*Asiantuntijat*

Valiokunnassa ovat olleet kuultavina

- ylitarkastaja Markku Kuusio, kauppa- ja teollisuusministeriö
- professori (emeritus) Antero Jyränki
- oikeustieteen lisensiaatti Pekka Lämsineva.

**HALLITUKSEN ESITYS**

Esityksessä ehdotetaan sähkömarkkinalakiin lisättäväksi uusi luku sähkömarkkinoiden sopimuksista. Ehdotettu laki on tarkoitettu tulemaan voimaan viimeistään vuoden 2000 alusta.

Esityksen säätämisyjärjestysperusteluissa käsitellään sitä, että ehdotettua lakia sovellettaisiin myös ennen lain voimaantuloa tehtyihin so-

pimuksiin. Koska lailla ei kuitenkaan olisi taannehtivaa vaikutusta nykyisten sopimusten siihen osaan, josta osapuolet ovat voineet vapaasti sopia, perusteluissa katsotaan, että ehdotettu laki voidaan säätää tavallisessa lainsäädäntöjärjestyksessä.

**VALIOKUNNAN KANNANOTOT**

*Perustelut*

Hallituksen esitys on valtiosääntöoikeudellisesti merkityksellinen sopimusvapauden kannalta. Sopimusvapautta ei ole nimenomaisesti turvattu hallitusmuodossa, mutta sekin saa perusoikeus- ja oikeusministeriön esitöiden mukaan (HE 309/1993 vp, s. 62/II) suojaa tiettyssä määrin hallitusmuodon 12 §:n omaisuuden suojauslainsäätönsä kautta. Esity-

s on nähtävä perusoikeuksien toteutumista edistävänä toimenpiteenä, koska lain tasolle nostetaan sellaisia sähkömarkkinoilla toimivien yksityisten sopijapuolten asemaan, oikeuksiin ja velvollisuuksiin välittömästi vaikuttavia seikkoja, jotka nykyisen lain mukaan kuuluvat ministeriön päätösvaltaan. Esityksen tarkoituksena on näiden seikkojen säänteleminen sisällöltään

tavalla, joka on valiokunnan käsityksen mukaan sopimusoikeudellisissa sääntelyissä tavanomaista.

Lakiehdotuksen voimaantulosäännöksen 2 momentin mukaan lakia sovelletaan myös ennen lain voimaantuloa tehtyihin liittymissopimuksiin, sähköverkkosopimuksiin ja sähkönmyyntisopimuksiin. Tämä merkitsee puuttumista jo olemassa olevien sopimusten sisältöön. Tällaiseen taannehtivana pidettyyn puuttumiseen on valiokunnan tulkintakäytännössä suhtauduttu kielteisesti, joskaan sopimussuhteen koskemattomuus ei ole muodostunut aivan ehdottomaksi (esim. uudemmassa käytännöstä PeVL 28/1994 vp, PeVL 27/1996 vp sekä PeVL 29/1998 vp).

Lain uuden 6 a luvun säännökset koskevat sellaisia sopimusehtoja, joita on voitu säännellä

kauppa- ja teollisuusministeriön päätöksin (voimassa olevan lain 9,3 §:n, 10,2 §:n ja 26 §:n valtuussäännökset). Uusien säännösten soveltaminen nykyisten sopimusten tällaiseen osaan ei merkitse periaatteellista eikä vaikutuksiltaan oleellista muutosta nykytilanteeseen, jossa kyseiset ehdot ovat muutettavissa ministeriön yksipuolisin toimin. Valiokunnan käsityksen mukaan tällaiselle lainsäädäntötoimelle ei johdu esteitä hallitusmuodon 12 §:stä.

#### *Lausunto*

Edellä esitetyn perusteella perustuslakivaliokunta kunnioittavasti esittää,

*että lakiehdotus voidaan käsitellä valtiopäiväjärjestyksen 66 §:ssä säädetyssä järjestyksessä.*

Helsingissä 6 päivänä marraskuuta 1998

Asian ratkaisevaan käsittelyyn valiokunnassa ovat ottaneet osaa

pj. Ville Itälä /kok  
vpj. Johannes Koskinen /sd  
jäsen. Tuija Brax /vihr  
Esko Helle /vas  
Anneli Jäätteenmäki /kesk  
Marjut Kaarilahti /kok  
Juha Korkea-aho /kesk  
Valto Koski /sd

Heikki Koskinen /kok  
Osmo Kurola /kok  
Johannes Leppänen /kesk  
Jukka Mikkola /sd  
Riitta Prusti /sd  
Veijo Puhjo /va-r  
Maija-Liisa Veteläinen /kesk.